

siden blev der indgivet en Adresse til Rigsdagen paa Foranledning af Fredsforeningen. Det var i den Tid, jeg var Formand for den.

Deri fremsatte vi bl. a. Ønske om, at Staten vilde stille Bevillinger til Fredsbevægelsens Raadighed, og ved en af de interparlamentariske Konferencer, formentlig i London, blev det besluttet at rette en Opfordring til de forskellige Stater i Europa om at stille Midler til Raadighed for Fredsbevægelsens Fremme. Man kunde jo naturligvis, som det har været Tanken, fastsætte dem til en vis Procent af de militære Udgifter. $\frac{1}{2}$ Million om Aaret vil være lidt over 2 pCt., mellem 2 og $2\frac{1}{2}$ pCt., af de Penge, som anvendes til vort Militærvæsen.

Jeg ønsker altsaa denne Tanke, jeg her har fremsat, betragtet som Udtryk for min alvorlige Overbevisning om, hvad der vil være tjenligt for vort Fædreland.

Jeg vil bede det Udvalg, som bliver nedsat, om at tage Tanken under Overvejelse, og jeg forbeholder mig naturligvis ogsaa selv min Ret som Medlem af Tinget til ved Sagens anden Behandling at fremkomme med Forslag i den Henseende, hvis det ikke maatte fremkomme fra anden Side.

Jeg vil slutte med at sige, at det har meget interesseret og glædet mig at læse en Udtalelse af en fremragende Fredsven, Frederik Bajer, i Anledning af Regeringens militære Forslag. Denne Udtalelse, gik ifølge det Referat, jeg har set i mange Blade, ud paa, at have vi et Forsvar til Søsiden, altsaa et Forsvar af København, maa vi ogsaa have et til Landsiden; det kræver baade Hensynet til Udlandet og til fuld Neutralitet. Det er sikkert nok, at Bajer har beskæftiget sig med Spørgsmaalet om Danmarks Neutralitet i en Menneskealder. Han har Berøring med Udlandet og med Dele af Udlandet, som man maaske ikke officielt kommer i Berøring med. Denne Mand var endnu for nogle Maaneder siden bestemt Modstander af Tanken om Befæstningsanlæg ved København. Jeg vil dog sige, at hvis dette Referat er rigtigt, maa han nu være en Tilhænger af noget saadant. (*Zahle*: Saa er det revet ud af sin Sammenhæng!) Det vil han let kunne faa Lejlighed til at gøre Rede for. I alt Fald har jeg ønsket at fremhæve, at der ogsaa er Mænd udenfor det nuværende Ministerium, som, hvis man ellers kan tro, hvad der meddeles, have Øje for, at den Forsvarsordning, som Regeringen kræver, ønsker og foreslaar, stemmer med, hvad

Udlandet ønsker og kræver vedrørende vor Neutralitets Bevarelse, [og det kan jo ikke hjælpe, at vi sætte os hen herhjemme og lave os en Teori om, hvad der i saa Henseende kræves, naar den slet ikke har nogen Forbindelse med det, som de Magter, af hvem vi ere afhængige, ere stemte for.

Formanden: Folketingsmanden for Sorø Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Zahle: Til den sidste ærede Talers Slutningsbemærkning skal jeg blot sige, at de Ytringer, han citerer af Fredrik Bajer, ere udrevne af deres Sammenhæng, og at det af Sammenhængen, hvori de staa, fremgaar, at Fredrik Bajer nu, som han har været det i mange Aar, er en bestemt Modstander af Københavns Befæstning og ligeledes en bestemt Modstander af Regeringens Forslag. Men det var ikke for at sige dette, jeg tog Ordet, dette er kun en lejlighedsvis Bemærkning.

Jeg havde begæret Ordet for en kort Bemærkning for at rette et Spørgsmaal til den højtærede Udenrigsminister. Da det af det ærede Medlem fra Højrup (Deuntzer) rigtigt er blevet fremhævet, at der kun er en Gradsforskkel paa „Raad“ og „Pression“, og da den højtærede Konseilspræsident har udtalt, at nogen Pression foreligger der ikke, medens den højtærede Udenrigsministers Udtalelser ikke af alle, skønt ganske vist af mig, ere blevne forstaaede saaledes, at han helt slutter sig til den højtærede Konseilspræsident, tillader jeg mig, for at vi kunne opnaa Klarhed, at spørge den højtærede Udenrigsminister: Har jeg ikke Ret, naar jeg har forstaaet ham derhen, at der foreligger ikke fra nogen fremmed Magts Side noget Raad, noget udtalt Ønske, nogen Henstilling eller nogen Pression paa os med Hensyn til, hvorledes vi skulle ordne vort Militærvæsen?

Halsted: Jeg skal først gøre en Bemærkning til det ærede Medlem fra Højrup (Deuntzer) for at rette en af den Slags Misforstaaelser, som det kan være nødvendigt at rette straks, for at den ikke skal gaa igen. Han kunde ikke forstaa, hvorfor vi for at muliggøre Mobiliseringen burde have København mod Landsiden sikret mod en Overrumpling. Det vilde det ærede Medlem let kunne have forstaaet, naar han havde læst Motiverne til Lovforslaget. Der staaer det ganske simple,